

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi työtuomioistuimesta annetun lain ja asiakirjain lähettämisestä annetun lain 5 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työtuomioistuimesta annettua lakia. Menettely työtuomioistuimessa perustuu työtuomioistuimesta annettuun lakiin ja niihin säännöksiin, jotka koskevat oikeudenkäyntiä yleisessä alioikeudessa. Kun oikeudenkäyntiä riita-asioissa koskevia oikeudenkäymiskaaren säännöksiä on uudistettu, on tarpeen muuttaa myös työtuomioistuimesta annetun lain menettelytapaa koskevia säännöksiä ja pyrkiä yhdenmukaistamaan työtuomioistuimessa noudatettu menet-

tely vastaamaan yleisissä alioikeuksissa toteutettavia uudistuksia.

Työtuomioistuimesta annettuun lakiin ehdotettujen muutosten johdosta ehdotetaan myös asiakirjain lähettämisestä annettua lakia muutettavaksi.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan samanaikaisesti kuin edellä mainitut oikeudenkäymiskaaren muutetut säännökset eli 1 päivänä joulukuuta 1993.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
YLEISPERUSTELUT	3	LAKITEKSTIT	12
1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset	3	1. Laki työtuomioistuimesta annetun lain muuttamisesta	12
2. Esityksen taloudelliset ja organisatoriset vaikutukset	4	2. Laki asiakirjain lähettamisestä annetun lain 5 §:n muuttamisesta	16
3. Asian valmistelu	4	LIITE	17
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	4	Rinnakkaistekstit	17
1. Lakiehdotusten perustelut	4	1. Laki työtuomioistuimesta annetun lain muuttamisesta	17
1.1. Laki työtuomioistuimesta	4	2. Laki asiakirjain lähettamisestä annetun lain 5 §:n muuttamisesta	26
1.2. Laki asiakirjain lähettamisestä	12		
2. Voimaantulo	12		

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Työtuomioistuimesta annettua lakia (646/74) säädettäessä on pääperiaatteina pidetty oikeudenkäynnin suullisuutta, välittömyyttä ja keskitystä. Näiden päämäärien saavuttamiseksi on oikeudenkäynti työtuomioistuimessa jaettu esivalmisteluun, joka on osaksi kirjallinen ja osaksi suullinen, ja suulliseen pääkäsitte-lyyn.

Heinäkuun 22 päivänä 1991 annetuissa laeissa (1052-1066/91) on säännökset uudistetusta riita-asioiden oikeudenkäyntimenettelystä yleisessä alioikeudessa, käräjäoikeudessa. Lait tulevat voimaan aloikeusuudistukseen liittyvän lainsäädännön voimaanpanosta annetulla lailla (1417/92) 1 päivänä joulukuuta 1993. Sanottujen lakien mukaan myös yleisissä alioikeuksissa riita-asiaien käsittely jakaantuu kirjalliseen ja suulliseen valmisteluun ja suulliseen pääkäsitte-lyyn. Oikeudenkäynti yleisissä alioikeuksissa ja työtuomioistuimessa tulee noudattamaan siten pääosin samoja menettelyperiaatteita. Kun työtuomioistuin on erityistuomioistuin, tarkoituksenmukaisena on pidetty, että keskeiset menettelyä koskevat säännökset säilytetään edelleen työtuomioistuimesta annetussa laissa.

Työtuomioistuimesta annetun lain eräitä säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi siten, että lain sanonnat saatetaan yhdenmukaisiksi riita-asioiden oikeudenkäyntiä koskevien säännöksi- en kanssa. Esimerkiksi työtuomioistuimesta an- netussa laissa käytetty ilmaisu esivalmistelu ehdotetaan muutettavaksi valmisteluksi ja vas- tinekijelmä vastaukseksi.

Kanteen vireillepanoa ja valmistelua koske- vat ehdotuksen säännökset vastaavat voimassa olevan lain säännöksiä. Pääkäsitte-lyä koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi niin, että eräissä tapauksissa asia voidaan valmistelun jälkeen ratkaista toimittamatta pääkäsitte-lyä. Lisäksi ehdotetaan, että valmistelussa olisi mahdollista ratkaista sellaiset yksinkertaiset, vähämerkitykselliset asiat, joissa pääkäsitte-ly- n toimittaminen ei olisi asianosaisten mielestä eikä asian laadun vuoksi tarpeen. Asia voitai-

siin näissä tapauksissa ratkaista valmistelussa, jos asianosaiset sitä pyytävät ja asia laadultaan on sellainen, ettei sen käsitte-lyä täysilukuisessa kokoonpanossa katsota tarpeelliseksi.

Pääkäsitte-lyä koskevia säännöksiä ehdote- taan muutettaviksi siten, että asianosaisten tulee pääkäsitte-lyssä esittää vaatimuksensa, kiistämisenä ja niiden perusteet. Voimassa olevaa lakia sovellettaessa riittävänä on pidet- ty, että asianosaiset ovat vain ilmoittaneet uudistavansa aikaisemmin esittämänsä. Muu- tos on tarpeen siitä syystä, että myös tuomiota koskevaa säännöstä on oikeudenkäymiskaaren vastaavan säännöksen mukaisesti ehdotettu muutettavaksi siten, että tuomiossa saadaan ottaa huomioon vain se, mitä pääkäsitte-lyssä on esitetty.

Voimassa olevan lain mukaan vastaajalla ei ole mahdollisuutta saada asiaa ratkaistuksi tuomiolla kantajan jäätyä pois pääkäsitte-lystä. Asianosaisten poissaoloa koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi siten, että myös niis- sä tapauksissa, joissa kantaja jää pois pääkäsit- telystä, vastaajalla on mahdollisuus saada asia tuomiolla ratkaistuksi.

Työtuomioistuimesta annetussa laissa ei ole oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevia säännöksiä. Oikeudenkäyntikulujen korvaami- ssa on sovellettu oikeudenkäymiskaaren säännöksiä. Kun oikeudenkäymiskaaren pe- rustuva menettely ei asioiden laatu huomioon ottaen sellaisenaan sovellu työtuomioistuimeen, työtuomioistuimesta annettuun lakiin on ehdo- tettu otettavaksi oikeudenkäyntikulujen kor- vaamista koskevat erityiset säännökset.

Suurin osa asioista ratkaistaan työtuomiois- tuimessa vasta pääkäsitte-ly- n jälkeen pidettäväs- sä erillisessä neuvotteluistunnossa. Tämän vuoksi lakiin ehdotetaan otettavaksi neuvotte- luistuntoa koskevat nimenomaiset säännökset, joita ei ole voimassa olevassa laissa.

Työtuomioistuimessa annettavalla ratkaisul- la saattaa esimerkiksi työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimuksen soveltamista koskevissa asioissa olla merkitystä myös muille kuin ju- tussa asianosaisina oleville oikeudenkäynnin kohteena olevan sopimuksen osapuolille.

Sen vuoksi laissa ehdotetaan säädettäväksi, että työtuomioistuin eräissä tapauksissa voisi omasta aloitteestaan varata tällaiseen sopimukseen osalliselle tilaisuuden tulla kuulluksi asiassa.

Tuomiota koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi siten, että vain se oikeudenkäyntiaineisto, joka on esitetty pääkäsittelyssä, saadaan ottaa huomioon tuomiossa. Jos asiassa ei ole toimitettu pääkäsittelyä, saadaan myös kirjallisessa ja suullisessa valmistelussa esitetty aineisto ottaa huomioon.

Voimassa olevan lain mukaan asiakirjat on voitu toimittaa työtuomioistuimelle noudattaen soveltuvin osin, mitä asiakirjain lähettämisestä annetussa laissa (74/54) on säädetty. Tiedoksiannossa ja tiedoksisaamisessa on noudatettu tiedoksiannosta hallintoasioissa annetun lain (232/66) säännöksiä. Kun asiakirjojen työtuomioistuimelle toimittamisessa ja tiedoksiannossa ei ole syytä poiketa menettelytavoista yleisissä tuomioistuimissa, työtuomioistuimesta annetun lain säännökset ehdotetaan tältä osin muutettaviksi yhdenmukaisiksi yleisissä tuomioistuimissa noudatettavien säännösten kans-

sa. Ehdotettu muutos aiheuttaa myös muutoksen asiakirjain lähettämisestä annettuun lakiin.

2. Esityksen taloudelliset ja organisatoriset vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia eikä organisatorisia vaikutuksia.

3. Asian valmistelu

Ehdotuksen on valmistellut työryhmä, johon on kuulunut jäseniä työtuomioistuimesta, työmarkkinajärjestöistä ja oikeusministeriöstä. Työryhmän mietinnöstä, joka on luovutettu 21 päivänä tammikuuta 1992, on pyydetty lausunto yhteensä 15 lausunnonantajalta. Lausunnonantajat suhtautuivat mietinnössä esitettyyn ehdotukseen periaatteessa myönteisesti. Lausunnoissa oli useita yksityiskohtaisia huomautuksia, joihin on kiinnitetty huomiota tähän esitykseen sisältyvää ehdotusta valmisteltaessa.

YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki työtuomioistuimesta

8 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi 5 *momentti*, jonka mukaan työtuomioistuimessa on vain puheenjohtaja valmistelussa ja ratkaistessa asia tuomiolla 23 §:n 2 momentin nojalla. Valmistelulla tarkoitetaan tässä kaikkia niitä toimenpiteitä, jotka puheenjohtaja suorittaa haastehakemuksen saapumisen ja pääkäsittelyn alkamisen välisenä aikana.

Voimassa olevan lain 26 §:n 2 momentin mukaan työtuomioistuin voi antaa valmisteluun liittyvät toimenpiteet sihteerille. Momentissa ehdotetaan rajoitettavaksi sihteerin toimivaltaa valmistelussa siten, että puheenjohtaja voi määrätä sihteerin antamaan valmistelussa työtuomioistuimen puolesta haasteita ja kutsuja sekä toimittamaan muultakin osin valmistelun kirjallisen vaiheen. Ehdotettu muutos johtuu siitä, että puheenjohtaja käyttää 8 §:n 5 momentin mukaan valmistelussa yksin työtu-

omioistuimen päätösvaltaa eikä sitä voida siirtää sihteerille samassa laajuudessa kuin voimassa olevassa laissa. Voimassa olevan lain mukaan puheenjohtaja on voinut antaa lain 18 ja 20 §:ssä sekä 26 §:n 1 momentissa mainitut valmisteluun liittyvät asiat myös jollekulle työtuomioistuimen toimihenkilölle suoritettaviksi. Tällaista säännöstä ei enää ole katsottu tarpeelliseksi.

15 §. Pykälä sisältää asian vireillepanoa ja haastehakemuksen sisältöä koskevat säännökset. Ehdotettu 1 *momentti* vastaa asiallisesti voimassa olevan lain 1 momenttia. Laissa ei ole enää katsottu tarpeelliseksi määrätä, kuinka monena kappaleena haastehakemus on toimitettava työtuomioistuimelle. Tarkoitus kuitenkin on, että haastehakemuksen kappaleita toimitettaisiin työtuomioistuimelle niin monta kuin niitä tarvitaan.

Pykälän 2 *momentin* haastehakemuksen sisältöä koskevat säännökset vastaavat asiallisesti voimassa olevan lain säännöksiä. Pykälään ehdotetaan kuitenkin lisättäväksi säännös, jon-

ka mukaan haastehakemuksessa tulee mainita, millä perusteella työtuomioistuin on toimivaltainen asiassa, jos se ei muutoin ilmene haastehakemuksesta tai siihen liitetyistä asiakirjoista. Voimassa olevan lain mukaisesti haastehakemuksessa tulisi myös mainita mahdollisuuksien mukaan ne todistajat, joita aiotaan kuullustuttaa pääkäsittelyssä.

Lain 38 §:n viittaussäännöksen perusteella haastehakemukseen sovelletaan myös niitä oikeudenkäyntiä riita-asioissa koskevan oikeudenkäymiskaaren säännöksiä, joiden mukaan haastehakemuksessa on oltava laatijan allekirjoitus, ammatti ja asuinpaikka.

16 §. Pykälään sisältyvään haastehakemuksen korjaamista koskevaan säännökseen ei ehdoteta asiallisia muutoksia vaan ainoastaan sanonnallisia tarkistuksia.

17 §. Voimassa olevan lain 17 §:ssä on säädetty siitä, missä tapauksessa asia on haastetta antamatta jätettävä tutkimatta. Pykälän 1 momenttiin ehdotetut muutokset ovat lähinnä sanonnallisia tarkistuksia. Momentin 2 kohdasta on jätetty pois viittaus mahdollisuuteen jättää haaste antamatta sen vuoksi, että lain 11 §:n 2 momentin mukainen neuvotteluvollisuus on laiminlyöty. Viittaussäännös on tarpeeton momenttiin otettavaksi ehdotetun 2 kohdan säännöksen vuoksi.

Kanteen tutkimatta jättäminen tapahtuisi edelleen 17 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa puheenjohtajan antamalla päätöksellä.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan ainoastaan sanonnallisia tarkistuksia.

Työtuomioistuimesta annettuun lakiin ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi ottaa oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 6 §:n 2 momentin mukaista säännöstä, jonka mukaan kanne voidaan haastetta antamatta hylätä tuomiolla, jos kantajan vaatimus on ilmeisesti perusteeton.

18 §. Voimassa olevan lain 18 §:n mukaan puheenjohtaja antaa kirjallisen haasteen ja toimittaa sen ja hakemuskirjat tiedoksi vastaajalle sekä kehottaa antamaan määrääjassa kirjallisen vastineen työtuomioistuimelle sille jäävän kappaleen lisäksi niin monena kappaleena kuin asiassa on kantajia. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että jollei kanteen ole jätetty tutkimatta, työtuomioistuin antaa haasteen ja huolehtii sen tiedoksiantamisesta. Säännös ei merkitse asiallista muutosta haasteen antamista koskevaan voimassa olevan lain säännökseen.

Pykälän ehdotettuihin 2 ja 3 momenttiin sisältyvät kirjallista vastausta koskevat säännökset. Voimassa olevassa laissa vastaavat säännökset ovat pykälän 2 momentissa. Asiallisia muutoksia ei tältä osin ole tehty, vaan ainoastaan eräitä sanonnallisia tarkistuksia.

Vastauksen antamiselle työtuomioistuimessa annettu määräaika riippuu jutun laadusta. Määräaikaa on ilman lainsäännöstäkin käytännössä pidennetty vastaajan pyynnöstä. Voimassa olevassa laissa ei ole erityisiä säännöksiä sen varalta, että vastauksen antaminen laiminlyödään. Jos vastausta ei pyynnöstä huolimatta ole annettu, on asian käsittelyä jatkettu. Vastauksen antamisen laiminlyömiselle ei edelleenkään ole katsottu tarpeelliseksi asettaa seuraamusta, vaan tästä huolimatta asian käsittelyä on jatkettava määräämällä toimitettavaksi suullinen valmistelu tai pääkäsittely. Vastauksen antamatta jättämisestä aiheutuva käsittelyn pitkittyminen voidaan ottaa huomioon oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta päätettäessä.

Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan asian käsittelyn nopeuttamiseksi vastaajaa voitaisiin kirjallisen vastauksen asemesta kehottaa antamaan vastauksensa myös suullisesti valmistelun istunnossa. Jos kanteessa on kysymys meneillään olevasta työtaistelusta tai edelleen jatkuvasta muusta työehtosopimuksen vastaisesta menettelystä, on usein tärkeää, että tuomio asiassa annetaan mahdollisimman nopeasti. Asian käsittelyä saattaa tällaisissa tapauksissa nopeuttaa se, että vastaajaa kehoitetaan antamaan vastauksensa suullisessa valmistelussa. Suullisen vastauksen antaminen tulisi kuitenkin ehdotuksen mukaan kysymykseen vain silloin, kun vastauksen antamisesta suullisesti ei voida olettaa aiheutuvan haittaa vastaajalle tai valmistelun asianmukaiselle toimittamiselle. Näin ollen vastauksen antaminen suullisesti voisi tulla kysymykseen laadultaan yksinkertaisessa asiassa tai kun kysymys on vastakanteeseen vastaamisesta.

Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan otettavaksi nimenomainen säännös, jonka mukaan haastehakemuksesta ja haasteesta on annettava tieto kuultavalle. Tällaista velvollisuutta ei voimassa olevan lain mukaan ole ollut, mutta käytännössä kuultavalle on toimitettu tieto haastehakemuksesta ja haasteesta samassa yhteydessä, kun haaste on annettu vastaajalle tiedoksi.

19 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan sanonnallisia tarkistuksia. Lakiin ei ole katsottu

aiheelliseksi ottaa oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 13 §:ään sisältyviä säännöksiä asian ratkaisemisesta valmistelua toimittamatta.

Pykälän 2 momenttiin ehdotettujen sanonnallisten tarkistusten lisäksi pykälään ehdotetaan otettavaksi lisäys, jonka mukaan valmistelussa on pyrittävä saamaan selville myös se, onko asiassa edellytyksiä sovinnon aikaansaamiselle.

20 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan eräitä tarkistuksia. Pykälässä ehdotetaan, että valmistelua voidaan jatkaa suullisen valmistelun istunnossa tai, jos sitä pidetään tarkoituksenmukaisempana, osaksi tai kokonaan kirjallisesti. Asia voidaan samoin edellytyksin siirtää suoraan pääkäsitelyyn. Kirjallisesta valmistelusta on soveltuvin osin voimassa, mitä kirjallisesta valmistelusta käräjäoikeuksissa on säädetty.

Vaikka lakiin ei ole katsottu tarpeelliseksi ottaa oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 15 §:n 2 momenttia vastaavaa säännöstä, voidaan työtuomioistuimessa jo noudatetun käytännön mukaisesti kehottaa asianosaista ennen suullista valmistelua tai istuntojen välillä toimittamaan asiassa kirjallinen lausuma. Työtuomioistuin voi tarvittaessa myös määrätä, mistä kysymyksestä asianosaisten on lausuttava.

Voimassa olevan lain 20 §:n 2 momentin mukaan kuultava kutsutaan esivalmisteluun, milloin hänen osallistumisellaan esivalmisteluun on asian selvittämisen kannalta merkitystä. Käytännössä kuultava on kutsuttu kaikissa tapauksissa esivalmisteluun. Kun asiassa annettavalla ratkaisulla saattaa olla huomattavaa merkitystä kuultavalle, ehdotetaan lakiin otettavaksi säännös, jonka mukaan myös kuultava tulee kutsua valmisteluun.

Voimassa olevan lain mukaan puheenjohtaja määrää esivalmistelussa tarpeelliset määräjajat, joiden tulee olla riittävän pitkät. Ehdotetussa 2 momentissa ei ole valmistelussa noudatettavia määräraajoja koskevia säännöksiä. Määräraajien tulee kuitenkin olla sellaiset, että asianosaisille varataan riittävä aika valmistautua käsitelyä varten. Asian laadusta riippuen määräjajat voivat vaihdella, mutta niiden tulee kuitenkin olla sellaiset, että valmistelu voidaan ilman tarpeetonta viivytystä saada toimitetuksi asianmukaisella tavalla.

21 §. Pykälään ehdotetut sanonnalliset tarkistukset eivät merkitse muutosta voimassa olevan lain mukaiseen käytäntöön. Pykälään ehdotetaan otettavaksi nimenomainen säännös siitä, että nimetessään todistajat pääkäsitelyyn asianosaisten on samalla ilmoitettava, mitä to-

distajaa kuulustuttamalla aiotaan näyttää toteen. Tältä osin säännös vastaa noudatettua käytäntöä.

22 §. Voimassa olevan lain mukaan se seikka, että asianosainen tai kuultavaksi kutsuttu ei anna tarpeellisia selvityksiä tai jää kutsusta huolimatta oikeuteen saapumatta, ei estä esivalmistelun toimittamista ja loppuunsaattamista. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi omat säännökset siltä varalta, että asianosainen laiminlyö vastauksen tai kirjallisen lausuman esittämisen. Laiminlyönti ei estä valmistelun toimittamista ja asian saattamista pääkäsitelyyn. Säännös vastaa voimassa olevan lain mukaista käytäntöä.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännökset siltä varalta, että asianosaiset jäävät laillista estettä ilmoittamatta saapumatta valmistelun istuntoon. Voimassa olevan lain mukaan asianosaisten poissaolo ei estä valmistelun toimittamista ja loppuun saattamista. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että momenttiin otetaan säännökset erikseen kantajan sekä vastaajan ja kuultavaksi kutsutun poissaolon seuraamuksesta. Kantajan jäädessä pois valmistelun istunnosta ei ole tarkoituksenmukaista jatkaa asian käsittelyä. Sen vuoksi ehdotetaan, että asia jätetään silloin sillensä. Se seikka, että vastaaja tai kuultavaksi kutsuttu jää pois valmistelun istunnosta, ei sen sijaan estäisi valmistelun jatkamista ja asian määräämistä pääkäsitelyssä käsiteltäväksi.

23 §. Pykälän 1 momenttiin sisältyvät säännökset siitä, millä edellytyksillä ja missä tapauksissa asia voidaan ratkaista valmistelussa.

Voimassa olevan lain mukaan asiaa ei voida asiallisesti ratkaista valmistelussa. Valmistelussa voidaan tehdä vain prosessuaalisia ratkaisuja ja vahvistaa sovinto. Puheenjohtajan ratkaisuvaltaa on kuitenkin haluttu laajentaa yksinkertaisissa asioissa. Sen vuoksi pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan asia voidaan asianosaisten ja kuultavaksi kutsuttujen pyynnöstä ratkaista suullisessa valmistelussa. Puheenjohtajan toimivalta edellyttää siis kaikkien asianosaisten ja kuultavien pyyntöä. Edellytyksenä momentin mukaan on lisäksi, että asian laatu ja muut seikat eivät vaadi asian käsittelemistä pääkäsitelyssä. Momentissa tarkoitettujen edellytykset täyttyvät silloin, kun asia on selvä ja yksinkertainen, sillä valmistelussa ei voida ottaa vastaan suullista todistelua. Valmistelussa ratkaistavana asiana voidaan pitää esimerkiksi työrauhavelvollisuus-

den rikkomista tai työehtosopimuksen tieteen rikkomista koskevaa asiaa, jossa asianosaiset ovat yhtä mieltä muista seikoista paitsi tuomitavan hyvityssakon määrästä. Lain 23 §:n 2 momentin perusteella ratkaistaan asia valmistelussa tuomiolla.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan ainoastaan sanonnallisia tarkistuksia.

24 §. Pykälään ehdotetaan sanonnallisia tarkistuksia.

25 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan ainoastaan sanonnallista tarkistusta.

26 §. Voimassa olevan lain 26 §:n 1 momentin mukaan puheenjohtaja määrää pääkäsittelyn ajan ja paikan ja kutsuu siihen asianosaiset ja asiassa kuultavat joko valmistelun yhteydessä tai erityisellä kirjallisella kutsulla.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös asian siirtämisestä pääkäsittelyyn, kun valmistelu on päättynyt, sekä siitä, että momentissa mainituin edellytyksin työtuomioistuimien tai täysilukuisessa kokoonpanossa ratkaista asian pääkäsittelyä toimittamatta suoraan neuvottelustunnossa. Edellytyksenä momentin mukaan kuitenkin on, että asia on laadultaan sellainen, että se ei vaadi asian käsittelemistä suullisesti pääkäsittelyssä. Momentissa tarkoitettuna asiana voidaan pitää esimerkiksi sellaista asiaa, jonka ratkaiseminen edellyttää kannanottamista pelkästään oikeuskysymykseen. Tässä tarkoitettuna asiana voidaan pitää myös sopimuksen tulkintaa koskevaa asiaa, jossa kaikki vaatimukset ja niiden perusteet muuten ovat riidattomia.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että asianosaisille on varattava tilaisuus lausua pääkäsittelyn ajankohdasta, jos se käy haitatta päinsä. Näin on meneteltävä sen vuoksi, että jo ennen pääkäsittelyä voidaan varmistaa, että pääkäsittelylle ei ole estettä sen vuoksi, että sen ajankohta ei sovi jollekin asianosaisista.

Pykälän 3 momenttiin otettava pääkäsittelyn ajankohdasta ilmoittamista koskeva säännös ei merkitse muutosta voimassa olevan lain 26 §:n 1 momentin mukaiseen menettelyyn.

Voimassa olevan lain 26 §:n 2 momentin säännös on siirretty 8 §:n 5 momentiksi siihen edellä esitettyine muutoksineen.

27 §. Voimassa olevan pykälän mukaan asian pääkäsittely on suullinen. Työtuomioistuimien voi kuitenkin sallia laskelman tai muun kirjallisen esityksen apuna käyttämisen.

Oikeudenkäynnin välittömyyden on katsottu edellyttävän, että vain se oikeudenkäyntiaineis-

to, joka esitetään pääkäsittelyssä, voidaan ottaa huomioon asiaa ratkaistaessa. Tästä asiasta ehdotetaan otettavaksi nimenomainen säännös lain 34 §:ään. Tämän vuoksi myös 27 §:n pääkäsittelyn menettelytapoja koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että pääkäsittelyssä kantajan on esitettävä vaatimuksensa ja niiden perusteet ja vastaajan on kiistäessään kanteen esitettävä kiistämisestä perusteet.

Voimassa olevan lain mukaan työtuomioistuimien on voinut kuitenkin sallia laskelman tai muun kirjallisen esityksen apuna käyttämisen pääkäsittelyssä. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi erityinen säännös, joka kieltää asian esittämisen kirjallisesti. Lisäksi 2 momentissa on säilytetty säännös, jonka mukaan asianosainen voi käyttää kirjallista muistiinpanoa muistinsa tukemiseksi. Jotta vaatimukset, joiden esittämistä pääkäsittelyssä edellytetään, tulisivat esitetyiksi täsmällisessä muodossa, on asianosaisilla ehdotetun lainsäädännön mukaan mahdollisuus vaatimusten lukemiseen haastehakemuksesta, vastauksesta tai muusta kirjoituksesta.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan asianosainen voi kantansa perustellessaan tai lausueessaan vastaapuolen perustelujen johdosta käyttää apunaan sitä oikeudenkäyntiaineistoa, joka on esitetty valmistelussa. Säännös tarkoittaa sitä, että samalla tavoin kuin todistaja voi suullisessa esityksessään käyttää apunaan muistiinpanojaan, asianosainen saa käyttää apunaan jutussa aikaisemmin esitettyjä asiakirjoja ja aikaisemmasta käsittelystä laadittuja pöytäkirjoja.

29 §. Pykälään sisältyvät säännökset asianosaisten ja kuultavan poissaolosta pääkäsittelyssä. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että jos asianosaisella tai kuultavaksi kutsutulla on ollut poissaoloonsa pääkäsittelystä laillinen este, asian käsittely on lykättävä. Poisjääneelle on annettava tieto uuden pääkäsittelyn ajankohdasta. Säännös vastaa asiallisesti voimassa olevan lain 29 §:n 2 momenttia.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös siitä, että jos molemmat asianosaiset muutoin jäävät saapumatta pääkäsittelyyn, asia jää sillensä. Säännös vastaa voimassa olevan lain 29 §:n 1 momenttia.

Voimassa olevan lain 29 §:n 3 momentin mukaan kantajan poissaolo pääkäsittelystä ilman laillista estettä on johtanut asian jäämi-

seen sillensä. Kantaja on lisäksi voitu velvoittaa korvaamaan vastaajan ja kuultavan oikeudenkäyntikulut. Voimassa olevan lain 4 momentin mukaan vastaajan poissaolon seurauksena on ollut, että asia poissaolosta huolimatta on voitu ratkaista. Sillä, jota vastaan näin on annettu yksipuolinen tuomio, ei lain mukaan kuitenkaan ole ollut oikeutta hakea takaisin-saantia.

Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että momenttiin otetaan säännökset kantajan, vastaajan ja kuultavan poissaolon varalta. Muutettuun 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan kantajan tai vastaajan jäädessä ilman laillista estettä pois pääkäsitteystä, vastapuolella on oikeus saada asia ratkaistuksi tuomiolla. Uusi säännös merkitsee muutosta voimassa olevaan lainsäädäntöön siten, että myös sellaisessa tapauksessa, jossa kantaja jää pois pääkäsitteystä ja asiassa on toimitettu valmistelu, vastaajalla on oikeus saada asia ratkaistuksi tuomiolla.

Voimassa olevan lain mukaan asia voidaan vastaajan poissa ollessa ratkaista yksipuolisella tuomiolla, johon ei voi hakea takaisin-saantia. Pykälää ehdotetaan selvennettäväksi siten, että myös sanotussa tilanteessa asia ratkaistaan tuomiolla. Yksipuolinen tuomio tarkoittaa kantajan vaatimuksen mukaista ratkaisua ilman varsinaista asian tutkintaa, jos vaatimus ei ole selvästi perusteeton. Kun asia ratkaistaan tuomiolla, tuomio sisältää tuomioistuimen kannanoton siitä, miten asia on oikein ratkaistava.

Pykälän 3 momentin viimeisen virkkeen mukaan kuultavan esteetön poissaolo ei estä asian ratkaisemista. Tältä osin säännös ei merkitse muutosta voimassa olevan lain mukaiseen menettelyyn.

31 §. Pykälän 1 momentti, joka koskee uuden todisteen esittämistä pääkäsitteelyssä, vastaa asiallisesti voimassa olevan lain 31 §:ää.

Pykälään ehdotetaan otettavaksi uusi 2 momentti, jonka mukaan asianosainen ei saa vedota pääkäsitteelyssä sellaiseen seikkaan tai todisteeseen, jota ei ole ilmoitettu valmistelussa tai jota ei 1 momentissa mainituin tavoin ole ilmoitettu pääkäsitteelyssä esitettäväksi, ellei asianosainen saata todennäköiseksi, että menettely johtuu pätevistä syistä.

Pääsääntönä on, että asianosaisten tulee valmistelussa esittää kaikki ne seikat, joihin he haluavat vedota, ja ilmoittaa todistajat. Jos uuteen seikkaan vetoaminen myöhemmin kieltäisiin kokonaan, saattaisi kiello johtaa sii-

hen, että asiassa annettavaa tuomiota harkittaessa jouduttaisiin sivuuttamaan siihen vaikuttavia tosiseikkoja, joiden merkitystä ei ole syystä tai toisesta aikaisemmin ymmärretty tai joista ei ole ollut tietoa valmisteluvaiheessa.

Koska mahdollisuutta vedota uuteen seikkaan tai todisteeseen pääkäsitteelyssä ei voida kokonaan kieltää, pykälään ehdotetaan otettavaksi edellä olevan sisältöinen säännös. Jotta asianosainen voisi vedota vasta pääkäsitteelyssä uuteen seikkaan tai todisteeseen, tulee hänen kuitenkin näyttää toteen, että hänellä on ollut pätevä syy siihen, että todisteeseen tai seikkaan ei ole vedottu aikaisemmin.

32 §. Voimassa olevan 32 §:n mukaan asianosaista tai kuultavaksi kutsuttua tai sellaista henkilöä tai yhteisön edustajaa, jonka hyväksi tai jota vastaan annettava tuomio tulee voimaan, voidaan kuulustella totuusvakuutuksen nojalla. Työtuomioistuimen käytännössä asianosaista tai kuultavaa tai muuta sellaista henkilöä, jota edellä on tarkoitettu, on yleensä kuultu todistelutarkoituksessa ilman totuusvakuutusta. Tältä osin pykälä ehdotetaan saatettavaksi vastaamaan noudatettua käytäntöä. Säännöksellä ei ole kuitenkaan tarkoitusta rajoittaa pykälässä tarkoitettujen henkilöiden kuulemista totuusvakuutuksen nojalla. Muilta osin todisteluun työtuomioistuimessa on sovellettava lain 38 §:n nojalla soveltuvin osin oikeudenkäymiskaaren todistelua koskevia säännöksiä.

32 a §. Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan työtuomioistuin voi asianosaisten pyynnöstä tai omasta aloitteestaan varata sellaisellekin kysymyksessä olevaan asiaan sovellettavaan työ-, virka- tai toimiehtosopimukseen osalliselle, joka ei ole asianosaisena jutussa, tilaisuuden esittää lausumansa asiassa.

Säännös on katsottu tarpeelliseksi muun muassa sellaisissa tilanteissa, joissa sopimukseen osallisia on jommallakummalla tai molemmilla puolilla useampia ja oikeudenkäynnissä asianosaisina ovat vain jotkut sopimukseen osalliset. Tällöin saattaa olla tarpeen kuulla myös muita sopimukseen osallisia, koska asiassa annettavalla ratkaisulla saattaa olla merkitystä myös sopimuksen tulkintaan yleisesti. Niissä tilanteissa, joissa sopimuksen osana noudatetaan esimerkiksi keskusjärjestöjen välillä solmittua sopimusta ja joissa syntynyt erimielisyys koskee tällaisen sopimuksen tulkintaa, saattaa olla niin ikään aiheellista myös varata keskusjärjestösopimukseen osallisille tilaisuus tulla kuulluiksi asiassa.

Myös sellaisissa tapauksissa, joissa kanteessa on kysymys tietyn työehtosopimuksen soveltamisesta joihinkin työsuhteisiin, saattaa oikeudenkäynnin aikana käydä ilmi, että asiassa sovellettava työehtosopimus voisi mahdollisesti olla muu kuin se sopimus, johon vaatimukset on perustettu. Tämän vuoksi lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös, että työtuomioistuin voi asianomaisen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan varata mahdollisesti sovellettavaan toiseen työehtosopimukseen osallisille tilaisuuden tulla asiassa kuulluiksi.

33 §. Pykälään ehdotetaan ainoastaan sanonnallisia tarkistuksia.

33 a §. Lakiin ehdotetaan otettavaksi uusi 33 a §, joka sisältää oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevat säännökset. Voimassa olevaan lakiin ei sisälly säännöksiä oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikulujen korvaamisessa on siten tullut noudattaa oikeudenkäymiskaaren säännöksiä.

Oikeudenkäymiskaaren korvausperiaatteet eivät sellaisenaan ole kuitenkaan erityisen hyvin soveltuneet oikeudenkäynteihin työtuomioistuimissa. Oikeudenkäyntikulujen määrääminen on muotoutunut suhteellisen kaavamaiseksi ja tuomitut kulut ovat määriltään olleet yleisten tuomioistuinten korvauskäytäntöä pienempiä. Oikeudenkäyntikulut on myös kuitattu oikeudenkäymiskaaren periaatteita helpommin.

Huomattava osa työtuomioistuimissa käsiteltävistä asioista on sellaisia työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimusten tulkintaa ja soveltamista koskevia asioita, joissa työtuomioistuimen ratkaisu muodostaa osan yleistä sopimusjärjestelmää. Eräissä tapauksissa saattaa sopijapuolten yhteinen etu vaatia määräyksen sisällön selvittämistä työtuomioistuinkäsittelyssä. Näissä tilanteissa ei useinkaan ole perusteltua velvoittaa tulkintariidan hävinnyttä osapuolta korvaamaan vastapuolen oikeudenkäyntikuluja. Sen vuoksi pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että asianosaiset voidaan määrätä pitämään oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi vahinkonaan, milloin oikeudenkäyntiin on ollut perusteltua aihetta tai asia on tulkinanvarainen.

Oikeudenkäyntikulujen kokonaan tai työtuomioistuimen tavanomaista korvauskäytäntöä suurempi korvaaminen voitaisiin määrätä hävinneen asianosaisen maksettavaksi asioissa, joiden ajaminen on vaatinut tavallista enemmän työtä tai aiheuttanut poikkeuksellisia kustannuksia.

Asianosaisille tuomittavien oikeudenkäyntikulujen korvausten määrän osalta on kiinnitettävä huomiota siihen, että työtuomioistuimessa oikeudenkäynnissä asianosaisina ovat pääasiassa eri työnantaja- ja palkansaajaliitot sekä työmarkkinalaitokset, joiden puolesta työtuomioistuimessa esiintyvät tavallisesti näiden palveluksessa olevat lakimiehet. Siten asioiden ajamisesta aiheutuvat kulut ja niiden korvaamisen tarpeellisuus määräytyvät eri tavalla kuin riita-asioissa yleensä. Silloin kun asianosainen käyttää avustajanaan esimerkiksi liittojen ulkopuolista asianajajaa, oikeudenkäyntikulujen määrä voidaan pääsäännön mukaan avustajan palkkion osalta arvioida samalla tavoin kuin yleisissä tuomioistuimissa.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännökset kuultavan velvollisuudesta korvata vastapuolen oikeudenkäyntikulut ja myös säännökset siitä, missä tapauksissa kuultavalla on oikeus saada korvausta oikeudenkäyntikuluistaan. Työtuomioistuimen käytännössä kuultava, joka aina on vastaajan puolella, on eräissä tapauksissa oikeudenkäyntikulujen korvaamisessa asetettu vastaajan asemaan. Näin on ollut muun muassa sellaisissa tapauksissa, joissa kuultavana oleva ammattiosasto on tuomittu työrauhavelvollisuuden rikkomisesta hyvityssakkoon tai kuultavana oleva työnantaja on tuomittu maksamaan korvausta irtisanomisasiassa.

Kuultavan velvollisuus edellä kerrotuissa tilanteissa osallistua oikeudenkäyntikulujen korvaamiseen on perustunut ajatukseen, että asiassa on kysymys kuultavan omien toimenpiteiden seuraamusten määräämisestä.

Koska kuultava voidaan velvoittaa korvaamaan vastapuolensa oikeudenkäyntikulut, on perusteltua, että kuultavalla myös on oikeus saada korvausta oikeudenkäyntikuluistaan. Tämän vuoksi pykälään ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan asianosainen, jonka kuultavaan kohdistama hyvityssakko-, korvaus- tai muu rahamääräinen vaatimus hylätään, voidaan velvoittaa korvaamaan kuultavan oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi.

34 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan tuomiossa saadaan ottaa huomioon vain se oikeudenkäyntiaineisto, joka on esitetty tai esitelty pääkäsittelyssä. Säännöksen tarkoituksena on turvata pääkäsittelyn välittömyys. Oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 8 e §:n 3 momentin nojalla kirjallinen todiste voidaan esittää pääkäsittelys-

sä sitä lukematta, jos asianosaiset siihen suostuvat ja todisteen sisältö on tuomioistuimen tiedossa. Sellainen kirjallinen todiste on asiaa ratkaistaessa otettava huomioon. Ehdotuksen 38 §:n nojalla sanottu säännös tulee sovellettavaksi myös työtuomioistuimessa.

Koska on mahdollista, että asia ratkaistaan ilman pääkäsittelyä, lakiin ehdotetaan otettavaksi myös säännös, jonka mukaan tuomiossa tällaisessa tapauksessa saadaan ottaa huomioon kaikki se, mitä haastehakemuksessa, vastauksessa ja asiassa muutoin on esitetty.

Tuomio laadittaisiin erilliseksi asiakirjaksi. Pykälän 2 momentin tuomion sisältöä koskevat säännökset vastaavat asiallisesti voimassa olevan lain 34 §:n 1 momentin säännöstä. Voimassa olevan lain mukaan tuomioon ei ole tarvinnut merkitä asian ratkaisuun osallistuneiden jäsenten nimiä eikä sitä, onko tuomio ollut yksimielinen vai onko siitä äänestetty, mutta tiedot on kuitenkin merkitty tuomioon. Pyynnöstä on asianosaisille annettu eri mieltä olevien jäsenten lausunnot.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan tuomiossa on mainittava asian ratkaisemiseen osallistuneiden jäsenten nimet ja ilmoitettava, onko tuomiosta äänestetty. Ehdotettu lisäys merkitsee sitä, että tuomioon ei tarvitse liittää eri mieltä olleiden jäsenten lausumia, jotka kuitenkin on pyynnöstä mahdollisuus saada.

34 a §. Lakiin ehdotetaan otettavaksi uusi 34 a §, jonka 1 momentti sisältää neuvotteluistuntoa koskevat säännökset. Voimassa olevassa laissa ei ole neuvotteluistuntoa koskevia säännöksiä. Työtuomioistuimen tuomiota ei yleensä julisteta pääkäsittelyssä, vaan sen jälkeen työtuomioistuin kokoontuu pääkäsittelyssä sovittavana ajankohtana pidettävään neuvotteluistuntoon, jossa lopullisesti päätetään asiassa annettavan ratkaisun sisällöstä. Koska tuomioistuimen ratkaisu tulee saada mahdollisimman nopeasti, ehdotetaan lakiin otettavaksi säännös, jonka mukaan neuvotteluistunto on pidettävä mahdollisimman pian pääkäsittelyn päättymisen jälkeen.

Työtuomioistuimen tuomio toimitetaan asianosaisille neuvotteluistunnon pitämisen jälkeen postitse. Tuomio tulisi pyrkiä antamaan mahdollisimman pian pääkäsittelyn jälkeen. Sen vuoksi 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös siitä, että jollei tuomiota julisteta, se on toimitettava asianosaisille viipymättä postin välityksellä. Tällöin tuomio katsotaan annetuk-

si sen päiväyksen osoittamana aikana. Säännös ei merkitse muutosta voimassa olevan lain mukaiseen käytäntöön.

38 §. Voimassa olevan pykälän mukaan työtuomioistuimeen ja siinä tapahtuvaan oikeudenkäyntiin nähden on soveltuvin kohdin noudatettava, mitä kollegisesta tuomioistuimesta ja oikeudenkäynnistä yleisessä alioikeudessa on säädetty, mikäli tässä laissa ei toisin määrätä. Laissa olevaa erityistä viittausta kollegisiin tuomioistuihin on perusteltu sillä, että tällä on erityisesti selvennetty sitä, että muun muassa äänestysratkaisuun sovelletaan niitä säännöksiä, jotka koskevat monijäsenisiä tuomioistuinta.

Oikeudenkäymiskaareen tehtyjen muutosten jälkeen sen 23 luvun äänestämistä koskevia säännöksiä sovelletaan kärjäoikeutta koskevin erityissäännöksin myös muissa tuomioistuimissa.

Työtuomioistuimessa käytävään oikeudenkäyntiin soveltuvat suurelta osin myös muut säännökset, jotka säätelevät oikeudenkäyntiä riita-asioissa. Tämän vuoksi pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että mikäli tässä laissa ei muuta säädetä, noudatetaan asioiden käsittelyssä soveltuvin osin, mitä oikeudenkäynnistä riita-asioissa säädetään.

39 §. Pykälän 1 momentissa on säädetty muun tuomioistuimen mahdollisuudesta pyytää siellä käsiteltävänä olevassa, erityistä työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimusolojen tuntemusta edellyttävässä asiassa lausuntoa työtuomioistuimelta. Työtuomioistuimen harkittavaksi yksittäistapauksessa jää, missä laajuudessa se voi antaa lausunnon pyynnön kohteena olevan tulkintakysymyksen ratkaisemiseen liittyvistä seikoista ja periaatteista. Tältä kohdin säännöstä ei esitetä muutettavaksi. Momentista ehdotetaan poistettavaksi sen viimeinen muuhun lainsäädäntöön viittaava lause.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan ainostaan sanonnallisia tarkistuksia.

41 §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että suullisesta valmistelusta ja pääkäsittelystä on laadittava pöytäkirja. Pykälässä on mainittu myös ne asiat, jotka pöytäkirjasta on ilmentävä. Pöytäkirjan laatii työtuomioistuimen lainoppinut sihteeri. Momentissa mainittujen seikkojen lisäksi pöytäkirjaan tulee merkitä käsittelypäivä, käsittelyyn osallistuneiden työtuomioistuinten jäsenten nimet, asianosaiset ja kuultaviksi kutsutut, heidän saapuvilla olonsa ja asianosaisten asiamiehet tai avustajat ja käsiteltävä-

nä oleva asia. Momentti vastaa asiallisesti voimassa olevan lain säännöstä, mutta pykälään on lisätty uusi säännös, jonka mukaan päätös, jolla asia on valmistelussa ja pääkäsittelyssä jätetty tutkimatta, on laadittava erilliseksi asiakirjaksi. Niissä tapauksissa, joissa asia ratkaistaan valmistelussa tuomiolla, on tuomio laadittava erilliseksi asiakirjaksi.

Pykälän 2 momentissa säädetään, mitä 1 momentissa mainittujen seikkojen lisäksi on merkittävä suullisesta valmistelusta laadittavaan pöytäkirjaan. Ehdotuksen 38 §:n nojalla tulevat myös oikeudenkäymiskaaren tuomiota ja pöytäkirjaa koskevat säännökset soveltuvin osin noudatettaviksi työtuomioistuimessa annettuun tuomioon ja päätökseen. Näiden säännösten mukaan määräytyy muun muassa se, milloin valmistelussa tehty päätös sisältyy valmistelun pöytäkirjaan ja milloin se on erillinen asiakirja.

Pykälän 3 momentissa säädetään, mitä pääkäsittelyssä laaditusta pöytäkirjasta on 1 momentissa säädetyn lisäksi käytävä ilmi.

Pöytäkirjaan on merkittävä sellaiset pääkäsittelyssä tehdyt ratkaisut ja päätökset, jotka eivät käy ilmi tuomiosta.

Ilman nimenomaista säännöstäkin pöytäkirjaan on merkittävä todistajia, todistelutarkoituksessa kuultavaa muuta henkilöä tai asiantuntijaa koskevat tiedot.

Voimassa olevan lain mukaan työtuomioistuin voi päättää, että pöytäkirjaan on merkittävä todistajan tai asiantuntijan lausunto kokonaisuudessaan tai osaksi. Noudatetun käytännön mukaisesti todistajien, todistelutarkoituksessa kuullun asianosaisen tai asianosaisen edustajan tai muun henkilön kertomus on äänitetty. Äänitteet on saatettu kirjalliseen muotoon ja pääkäsittelypöytäkirjaan on tehty merkintä siitä, että todistajien kertomukset on purettu ja kertomukset liitetty asiakirjoihin. Käytännössä äänitteitä on säilytetty ainakin siksi, kunnes neuvotteluistunto on toimitettu. Neuvotteluistunnon pitämisen jälkeen ei yleensä ole ollut tarvetta äänitteiden kuuntelemiseen.

Työtuomioistuimen tuomiot ovat lopullisia. Tästä syystä työtuomioistuimessa ilmeisesti voitaisiin tyytyä äänitysten tallentamisessa lyhyempiin säilyttämisaikoihin kuin yleisissä tuomioistuimissa. Menettelyn yhdenmukaistamiseksi työtuomioistuimessa voidaan haitatta

noudattaa oikeudenkäymiskaaren äänitteiden säilyttämistä koskevia säännöksiä.

Voimassa olevan lain mukaan pääkäsittelypöytäkirjaan on merkittävä myös äänestys ja siinä ilmenneet eri mielipiteet. Asiassa annettavasta ratkaisusta päätetään yleensä vasta pääkäsittelyn jälkeen pidettävässä neuvotteluistunnossa, jolloin ratkaisusta mahdollisesti äänestetään. Tämän vuoksi pääkäsittelypöytäkirjaa koskevasta säännöksestä on poistettu äänestystä koskeva maininta. Äänestys käy ilmi ehdotetun säännöksen mukaan itse tuomiosta, jonka taltiokappaleessa on erivät mielipiteet.

Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, joka koskee neuvotteluistunnosta laadittavaa pöytäkirjaa. Säännöksen mukaan neuvotteluistunnosta on laadittava pöytäkirja työtuomioistuimen tarpeelliseksi katsomista seikoista. Voimassa oleva laki ei sisällä neuvotteluistuntoa eikä sen pöytäkirjaa koskevia säännöksiä. Käytännössä neuvotteluistunnosta on laadittu pöytäkirja, joka sisältää istunnon ajankohdtaa, siihen osallistuneita jäseniä ja tarpeelliset asiaa koskevat tiedot sekä neuvotteluistunnon tuloksen eli onko päätetty tuomion antamisesta vai mahdollisesti neuvottelun jatkamisesta. Neuvottelupöytäkirjaan on otettu myös maininta siitä, onko tuomio päätetty julkaista vuosikirjassa vai onko mahdollisesti päätetty muista tuomion julkistamiseen liittyvistä seikoista. Koska neuvotteluistunnossa on kysymys työtuomioistuimen sisäisestä toiminnasta, on pöytäkirjaan siten vain merkittävä ne seikat, jotka työtuomioistuin katsoo tarpeelliseksi.

42 §. Pykälään ehdotetaan ainoastaan sanonnallisia tarkistuksia.

43 §. Voimassa olevan pykälän mukaan työtuomioistuimelle toimitettavat asiakirjat voidaan lähettää postitse tai lähetin välityksellä noudattaen soveltuvin osin, mitä asiakirjain lähettämisestä annettussa laissa on säädetty. Kun oikeudenkäymiskaaren mukaan asiakirjojen toimittamisesta postitse tai lähetin välityksellä noudatetaan soveltuvin osin eräiden asiakirjain lähettämisestä tuomioistuimelle annetun lain (248/65) säännöksiä, laki ehdotetaan saatettavaksi vastaamaan oikeudenkäymiskaaren säännöstä. Tämä ei merkitse asiallista muutosta voimassa olevan lain mukaiseen käytäntöön.

44 §. Voimassa olevan lain mukaan tiedoksiannossa ja tiedoksisaamisessa on soveltuvin osin noudatettava mitä tiedoksiannosta hallintoasioissa annettussa laissa on erityistiedoksiannon osalta säädetty. Kun uudistetun oikeuden-

käymiskaaren 11 lukuun on otettu erityiset tiedoksianto oikeudenkäynnissä koskevat säännökset, jotka soveltuvat myös työtuomioistuimeen, pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että tiedoksiannossa noudatetaan soveltuvin osin, mitä oikeudenkäymiskaaren 11 luvussa säädetään.

Tekniikan kehityksen myötä kutsujen ja muiden tiedoksiantojen välittäminen on tullut mahdolliseksi myös postia nopeampia keinoja käyttäen. Jutun asianosaiset voivat kuitenkin ilmoittaa työtuomioistuimelle, että ajan säästön vuoksi työtuomioistuimesta toimitettavat tiedoksiannot voidaan toimittaa esimerkiksi telefaxin välityksellä. Pääsääntö on kuitenkin, että tiedoksianto tapahtuu kuten oikeudenkäymiskaaren 11 luvussa on säädetty. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi myös säännös, jonka mukaan kutsu tai muu tiedoksianto voidaan toimittaa muullakin tavoin, jos asianosainen sen hyväksyy.

1.2. Laki asiakirjain lähettamisestä

5 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muu-

tettavaksi siten, että siitä poistetaan maininta lain soveltamisesta myös työtuomioistuimessa. Muutos on välttämätön sen vuoksi, että työtuomioistuimesta annetun lain 43 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että asiakirjojen lähettämässä työtuomioistuimelle noudatetaan eräiden asiakirjain lähettamisestä tuomioistuimille annetun lain säännöksiä.

2. Voimaantulo

Kuten edellä yleisperusteluissa on todettu, ehdotetut lait liittyvät alioikeuksien riita-asioiden oikeudenkäyntimenettelyn uudistamiseen, joka tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 1993. Tähän esitykseen sisältyvät lait ehdotetaan tuleviksi voimaan samasta ajankohdasta lukien.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

työtuomioistuimesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan työtuomioistuimesta 31 päivänä heinäkuuta 1974 annetun lain (646/74) 15—24 §, 25 §:n 1 momentti, 26, 27, 29, 31-34, 38, 39 sekä 41—44 §,

sellaisina kuin niistä ovat 26 ja 41 § osittain muutettuna 23 päivänä joulukuuta 1982 annetulla lailla (1007/82), 34 § osittain muutettuna 23 päivänä helmikuuta 1979 annetulla lailla (244/79) sekä 39 § viimeksi mainitussa laissa, sekä

lisätään 8 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 23 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa, uusi 5 momentti sekä lakiin uusi 32 a §, 33 a § ja 34 a § seuraavasti:

8 §

Työtuomioistuimessa on vain puheenjohtaja valmistelussa ja ratkaistaessa asia tuomiolla 23 §:n 2 momentin nojalla. Puheenjohtaja voi määrätä sihteerin antamaan valmistelussa työtuomioistuimen puolesta haasteita ja kutsuja sekä toimittamaan kirjallisen valmistelun.

15 §

Asia tulee vireille työtuomioistuimelle toimittavalla kirjallisella haastehakemuksella.

Haastehakemuksessa on ilmoitettava:

- 1) asianosaiset ja kuultaviksi kutsuttavat sekä heidän postiosoitteensa;
- 2) kantajan yksilöidyt vaatimukset ja ne seikat, joihin vaatimukset perustetaan;

3) millä perusteella työtuomioistuin on toimivaltainen asiassa, jos se ei muutoin ilmene haastehakemuksesta tai siihen liitetyistä asiakirjoista; sekä

4) mahdollisuuksien mukaan asiassa kuulusteltavat todistajat ja mistä seikoista todistajaa aiotaan kuulla.

Haastehakemukseen on liitettävä ne asiakirjat, joihin kantajan vaatimukset perustuvat.

16 §

Jos haastehakemus on puutteellinen, kantajaa on kehotettava määrääjässä korjaamaan puute.

17 §

Kanne on haastetta antamatta jätettävä tutkimatta, jos:

1) haastehakemusta ei ole kehotuksen mukaisesti korjattu, ja se on edelleen niin puutteellinen, ettei sitä voida ottaa oikeudenkäynnin perusteeksi; tai

2) työtuomioistuin ei ole toimivaltainen käsittelemään haastehakemuksessa tarkoitettua asiaa.

Kantaja voi saattaa asian tutkimista koskevan kysymyksen työtuomioistuimen ratkaistavaksi ilmoittamalla siitä kirjallisesti työtuomioistuimelle kahden viikon kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta, mistä on päätöksessä mainittava.

18 §

Jollei kannetta ole jätetty tutkimatta, työtuomioistuin antaa haasteen ja huolehtii sen tiedoksiantamisesta.

Haasteessa vastaajaa kehoitetaan määrääjässä toimittamaan työtuomioistuimelle kirjallinen vastaus, josta tulee ilmetä:

1) vastaajan kanta kantajan vaatimuksiin; ja
2) kiistämisen peruste, jos kanne kiistetään;

3) mahdollisuuksien mukaan asiassa kuulusteltavat todistajat ja mitä todistajien avulla aiotaan näyttää toteen.

Vastaukseen on liitettävä ne asiakirjat, joihin vastaajan kanta perustuu.

Asian käsittelyn nopeuttamiseksi vastaajaa voidaan kehottaa kirjallisen vastauksen asemesta antamaan vastauksensa suullisen valmistelun istunnossa, jos voidaan olettaa, ettei suullisen vastauksen antamisesta aiheudu haittaa vastaajalle tai valmistelun asianmukaiselle toimittamiselle.

Haastehakemus ja haaste annetaan tiedoksi myös kuultavalle.

19 §

Sen jälkeen kun kirjallinen vastaus on toimitettu työtuomioistuimelle tai kun sen antamiselle määrätty aika on kulunut umpeen, asia on valmisteltava niin, että asia voidaan käsitellä pääkäsittelyssä yhtäjaksoisesti loppuun.

Valmistelussa on erityisesti pyrittävä saamaan selville, mitkä vaatimukset ja seikat ovat riittäviä ja mitkä riidattomia sekä onko edellytyksiä sovinnon aikaansaamiselle.

20 §

Valmistelua jatketaan suullisesti istunnossa, jollei ole tarkoituksenmukaisempaa jatkaa sitä joko osaksi tai kokonaan kirjallisesti taikka siirtää asiaa välittömästi pääkäsittelyyn.

Työtuomioistuin määrää suullisen valmistelun istunnon ajankohdan ja kutsuu siihen asianosaiset ja kuultavat.

21 §

Valmistelussa asianosaisen on:

1) ilmoitettava vaatimuksensa ja niiden perusteet;

2) lausuttava siitä, mitä vastapuoli on esittänyt;

3) esitettävä kirjalliset todisteensa; ja

4) ilmoitettava ne todistajat, joita aiotaan kuulustuttaa pääkäsittelyssä, ja mitä todistajaa kuulustuttamalla aiotaan näyttää toteen.

22 §

Asianosaisen laiminlyönti antaa vastaus tai häneltä pyydetty kirjallinen lausuma ei estä suullisen valmistelun toimittamista tai asian saattamista pääkäsittelyssä käsiteltäväksi.

Jos kantaja jää laillista estettä ilmoittamatta saapumatta suullisen valmistelun istuntoon, asia jätetään sillensä. Jos vastaaja tai kuultavaksi kutsuttu laillista estettä ilmoittamatta jää pois suullisen valmistelun istunnosta, valmistelu voidaan siitä huolimatta toimittaa loppuun ja asia siirtää pääkäsittelyyn.

23 §

Suullisessa valmistelussa voidaan:

1) jättää asia sillensä;

2) jättää kanne tutkimatta, milloin puuttuu jokin oikeudenkäynnin edellytys eikä puute ole korjattavissa;

3) vahvistaa sovinto;

4) ratkaista asia siltä osin kuin kanne on myönnetty tai kanteesta on luovuttu; ja

5) antaa asian käsittelyn päättyessä lausunto oikeudenkäyntikuluista.

Asia voidaan ratkaista tuomiolla suullisessa valmistelussa myös silloin, kun asianosaiset ja kuultavaksi kutsutut sitä pyytävät eikä asian laatu tai muut seikat vaadi sen käsittelemistä pääkäsittelyssä.

Se, jonka kanne on valmistelussa jätetty tutkimatta, voi saattaa asian työuomioistuinten ratkaistavaksi sillä tavoin kuin 17 §:n 2 momentissa säädetään.

24 §

Jos asian ratkaisu riippuu esikysymyksen selvittämisestä, sitä varten voidaan määrätä pääkäsittely, vaikka asian valmistelu ei ole muilta osin vielä päättynyt.

Jos asianosaiset haluavat saada osasta riitaa erillisen tuomion ja työuomioistuin katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi, tuo riidan osa voidaan valmistella ja saattaa ratkaistavaksi erikseen pääkäsittelyssä.

25 §

Jos vastaaja tahtoo tehdä väitteen siitä, ettei asiaa voida laillisesti ottaa tutkittavaksi, sellainen oikeudenkäyntiväite on tehtävä vastauksessa. Jos väite tehdään myöhemmin, sitä ei oteta tutkittavaksi, ellei se koske seikkaa, joka on otettava huomioon, vaikkei väitettä tehtäisikään.

26 §

Kun valmistelu on päättynyt, asia siirretään pääkäsittelyssä ratkaistavaksi. Asia voidaan kuitenkin pääkäsittelyä toimittamatta siirtää neuvottelustunnossa ratkaistavaksi, jos asianosaiset ja kuultaviksi kutsutut ilmoittavat, etteivät he tule esittämään asiassa selvitystä tai lausumia.

Asianosaisille on varattava tilaisuus lausua pääkäsittelyn ajankohdasta, jos se käy haitatta päinsä.

Asianosaisille ja kuultaviksi kutsutuille on ilmoitettava pääkäsittelyn ajankohdasta valmistelun istunnossa tai kirjallisella kutsulla.

27 §

Pääkäsittelyssä kantajan on esitettävä vaatimuksensa ja niiden perusteet. Vastaajan on kiistäessään kanteen esitettävä kiistämisen perusteet.

Pääkäsittely on suullinen. Asianosainen ei saa esittää asiaa kirjallisesti. Asianosainen saa kuitenkin lukea vaatimuksensa asiakirjasta ja käyttää kirjallista muistiinpanoa muistinsa tukemiseksi.

Asianosainen voi kantaansa perustellessaan ja lausudessaan vastapuolen esittämistä perusteista käyttää apunaan sitä oikeudenkäyntiaineistoa, joka on esitetty valmistelussa.

29 §

Jos asianosaisella tai kuultavaksi kutsutulla on ollut poissaoloonsa pääkäsittelystä laillinen este, asian käsittely on lykättävä. Poisjääneelle on annettava tieto uuden pääkäsittelyn ajankohdasta.

Jos molemmat asianosaiset muutoin jäävät saapumatta pääkäsittelyyn, asia jää sillensä.

Kantajan tai vastaajan jäätyä pois pääkäsittelystä ilman laillista estettä on vastapuolella oikeus saada asia ratkaistuksi tuomiolla. Jos asianosainen ei vaadi tuomiota, asia jätetään sillensä. Kuultavaksi kutsutun esteetön poissaolo ei estä asian ratkaisemista.

31 §

Jos asianosainen tai kuultavaksi kutsuttu tahtoo pääkäsittelyssä esittää todisteen, jota ei ole valmistelussa ilmoitettu, on se viivytyksettä ennen pääkäsittelyä saatettava työuomioistuinten ja vastapuolen tietoon sekä samalla ilmoitettava, mitä todisteella halutaan näyttää toteen ja ne syyt, jotka ovat estäneet sen ilmoittamisen valmistelussa.

Pääkäsittelyssä asianosainen tai kuultava ei saa vedota sellaiseen seikkaan tai todisteeseen, johon ei ole vedottu valmistelussa tai jota ei ole 1 momentissa mainituin tavoin ilmoitettu pääkäsittelyssä esitettäväksi, ellei asianosainen tai kuultava saata todennäköiseksi, että hänen menettelynsä johtuu pätevistä syistä.

32 §

Työuomioistuimessa voidaan selvityksen saamiseksi kuulla asianosaista itseään taikka sellaista henkilöä tai sellaisen yhteisön edustajaa, jota asia koskee taikka jonka hyväksi tai vahingoksi tuomio tulee voimaan.

32 a §

Jos kanne perustuu sellaiseen työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimukseen, jossa asianosaisten ohella on muita sopimukseen osallisia tai joka sitoo asianosaisia muutoin kuin sopi-

mukseen osallisina, työtuomioistuin voi asianosaisen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan varata sopimukseen osalliselle, joka ei ole asiassa asianosainen, tilaisuuden esittää lausumansa. Samoin voidaan menetellä, jos asiassa olisi mahdollisesti sovellettava muuta kuin sitä työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimusta, johon kanne perustuu.

33 §

Työtuomioistuimen asiantuntijaksi tai selvityksen saamiseksi kutumalle henkilölle maksetaan palkkio valtion varoista. Asian päättyessä työtuomioistuin antaa lausunnon siitä, kenen se on korvattava vai jääkö se valtion vahingoksi.

33 a §

Asianosainen, joka häviää asian, voidaan velvoittaa korvaamaan vastapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi. Milloin asian epäselvyyden vuoksi asianosaisilla on ollut perusteltua aihetta oikeudenkäyntiin, voidaan määrätä, että he saavat pitää oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Kuultavaksi kutsuttu, joka tuomitaan hyvityssakkoon tai veloitetaan suorittamaan korvaus tai muu rahamääräinen suoritus, voidaan velvoittaa korvaamaan vastapuolena olevan asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi. Asianosainen, jonka kuultavaan kohdistama mainitunlainen vaatimus hylätään, voidaan velvoittaa vastaavasti korvaamaan kuultavan oikeudenkäyntikulut.

34 §

Tuomiossa saadaan ottaa huomioon vain se oikeudenkäyntiaineisto, joka on esitetty tai esitelty pääkäsittelyssä. Jos asia ratkaistaan ilman pääkäsittelyä, tuomiossa saadaan ottaa huomioon kaikki se, mitä haastehakemuksessa, vastauksessa ja asiassa muutoin on esitetty.

Tuomiossa tulee olla lyhyt selostus itse riidasta, ratkaisun perustelut, asianomaiset lain ja työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimuksen kohdat ja tuomiolauselma, joka osoittaa, mihin lopputulokseen asiassa on päädytty. Tuomiossa on mainittava asian ratkaisemiseen osallistuneiden jäsenten nimet ja ilmoitettava, onko tuomiosta äänestetty.

34 a §

Pääkäsittelyn jälkeen työtuomioistuin voi pitää erillisen neuvottelustunnon, jossa pääte-

tään asiassa annettavasta ratkaisusta. Neuvottelustunto on pidettävä mahdollisimman pian pääkäsittelyn päättymisen jälkeen.

Jollei tuomiota julisteta, se on toimitettava asianosaisille viipymättä postin välityksellä. Tuomio katsotaan annetuksi sen päiväyksen osoittamana aikana.

38 §

Mikäli tässä laissa ei muuta säädetä, noudatetaan asioiden käsittelyssä soveltuvin osin mitä oikeudenkäynnistä riita-asioissa säädetään.

39 §

Tuomioistuimessa käsiteltävässä asiassa, jonka ratkaiseminen edellyttää erityistä työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimusolojen tuntemusta, voi työtuomioistuin, milloin katsoo sen tarpeelliseksi tai asianosainen sitä vaatii, pyytää asiasta tältä osin lausunnon työtuomioistuimelta.

Jos lausuntopyyntö koskee tietyn työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimuksen oikeata sisältöä tai soveltamista taikka sen yksittäisen määräyksen oikeata tulkintaa, on sopimukseen osallisille varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluiksi. Tässä tarkoituksessa työtuomioistuin kehottaa osallisia määrääjässä antamaan lausuntonsa. Jos osalliset tällöin ovat asiasta eri mieltä, toimitetaan asiassa työtuomioistuimen harkinnan mukaan valmistelu ja pääkäsittely.

41 §

Suullisesta valmistelusta ja pääkäsittelystä on laadittava pöytäkirja, johon merkitään asianosaisten ja kuultaviksi kutsuttujen vaatimukset, myöntämiset, kiistämiset ja väitteet, sikäli kuin ne eivät ilmene asiakirjoista. Pöytäkirjaan merkitään myös suullisessa valmistelussa ja pääkäsittelyssä tehdyt päätökset. Päätös, jolla asia jätetään tutkimatta, on kuitenkin laadittava erilliseksi asiakirjaksi.

Suullisessa valmistelussa pöytäkirjaan on lisäksi merkittävä lyhyesti ne seikat, joihin asianosaiset perustavat vaatimuksensa, vastapuolen niistä antamat lausunnot ja ilmoitetut todisteet.

Pääkäsittelyssä on todistajan, asiantuntijan sekä todistelutarkoituksessa kuullun asianosaisen tai muun henkilön kuulustelu äänitettävä.

Neuvottelustunnosta on laadittava pöytäkirja ja työtuomioistuimen tarpeelliseksi katsomista seikoista.

42 §

Kunkin asian asiakirjoista tehdään erillinen asiakirjavihko.

43 §

Työtuomioistuimelle toimitettavat asiakirjat voidaan lähettää postitse tai lähetin välityksellä noudattaen soveltuvin osin eräiden asiakirjain lähettämistä tuomioistuimille annetun lain (248/65) säännöksiä.

44 §

Tiedoksiannossa noudatetaan soveltuvin osin, mitä oikeudenkäymiskaaren 11 luvussa säädetään.

Kutsu tai muu tiedoksianto voidaan toimittaa muullakin tavoin, jos asianosainen sen hyväksyy.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

2.

Laki**asiakirjain lähettämistä annetun lain 5 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan asiakirjain lähettämistä 26 päivänä helmikuuta 1954 annetun lain (74/54) 5 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 10 päivänä maaliskuuta 1989 annetussa laissa (243/89), seuraavasti:

5 §

Mitä tässä laissa säädetään valtion hallintoviranomaisesta, sovelletaan myös tasavallan hallitukseen, korkeimpaan hallinto-oikeuteen, läänioikeuteen, liikevaihtovero-oikeuteen ja vakuutus-oikeuteen sekä, haettaessa muutosta vakuutus-oikeuden päätökseen, korkeimpaan

oikeuteen, samoin kuin valtiontalouden tarkastusviraston tarkastusneuvostoon ja kunnallisiin hallintoviranomaisiin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 11 päivänä lokakuuta 1993

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Heikki Haavisto*

Laki

työtuomioistuimesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työtuomioistuimesta 31 päivänä heinäkuuta 1974 annetun lain (646/74) 15—24 §, 25 §:n 1 momentti, 26, 27, 29, 31—34, 38, 39 sekä 41—44 §, sellaisina kuin niistä ovat 26 ja 41 § osittain muutettuna 23 päivänä joulukuuta 1982 annetulla lailla (1007/82), 34 § osittain muutettuna 23 päivänä helmikuuta 1979 annetulla lailla (244/79) sekä 39 § viimeksi mainitussa laissa, sekä *lisätään* 8 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 23 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa, uusi 5 momentti sekä lakiin uusi 32 a §, 33 a § ja 34 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

Työtuomioistuimessa on vain puheenjohtaja valmistelussa ja ratkaistaessa asia tuomiolla 23 §:n 2 momentin nojalla. Puheenjohtaja voi määrätä sihteerin antamaan valmistelussa työtuomioistuimen puolesta haasteita ja kutsuja sekä toimittamaan kirjallisen valmistelun.

15 §

Joka tahtoo työtuomioistuimessa panna viireille kanteen, toimittakoon sitä tarkoittavan kirjallisen haastehakemuksen työtuomioistuimelle sille jäävän kappaleen lisäksi niin monena kappaleena kuin vastaajia ja kuultavaksi kutsuttavia on.

Haastehakemuksessa on ilmoitettava asianosaiset ja kuultaviksi kutsuttavat sekä heidän postiosoitteensa, kantajan vaatimukset ja ne seikat, joihin ne perustetaan, sekä mahdollisuuksien mukaan kaikki todistajat. Hakemukseen on liitettävä ne asiakirjat, joihin kantaja nojautuu.

16 §

Jos puheenjohtaja havaitsee haastehakemuksen olevan epätäydellisen, hänen on neuvottava hakijaa määräajassa korjaamaan puute.

15 §

Asia tulee viireille työtuomioistuimelle toimitettavalla kirjallisella haastehakemuksella.

Haastehakemuksessa on ilmoitettava:

- 1) asianosaiset ja kuultaviksi kutsuttavat sekä heidän postiosoitteensa;
- 2) kantajan yksilöidyt vaatimukset ja ne seikat, joihin vaatimukset perustetaan;
- 3) millä perusteella työtuomioistuin on toimivaltainen asiassa, jos se ei muutoin ilmene haastehakemuksesta tai siihen liitetyistä asiakirjoista; sekä
- 4) mahdollisuuksien mukaan asiassa kuulteltavat todistajat ja mistä seikoista todistajaa aiotaan kuulla.

Haastehakemukseen on liitettävä ne asiakirjat, joihin kantajan vaatimukset perustuvat.

16 §

Jos haastehakemus on puutteellinen, kantajaa on kehotettava määräajassa korjaamaan puute.

Voimassa oleva laki

17 §

Haastehakemuksen yhteen kappaleeseen kirjoitettavalla puheenjohtajan päätöksellä on asia jätettävä tutkimatta

1) jos haastehakemusta ei ole 16 §:ssä tarkoitetun kehotuksen mukaisesti korjattu, vaan se on edelleen olennaisesti puutteellinen; tai

2) jos haastehakemuksessa tarkoitettu asia 11 §:n 2 momentin nojalla tai muutoin ilmeisesti ei kuulu työtuomioistuimen tutkittaviin.

Sillä, jonka kanne on 1 momentin nojalla jätetty tutkimatta, on valta saattaa tämä kysymys työtuomioistuimen ratkaistavaksi sitä tarkoittavalla kirjelmällä, joka on toimitettava työtuomioistuimelle kahden viikon kuluessa 1 momentin mukaisen päätöksen tiedoksi saamisesta. Tästä on päätöksessä annettava osoitus.

18 §

Puheenjohtaja antaa kirjallisen haasteen ja toimittaa sen ja hakemuskirjat tiedoksi vastaajalle tai vastaajille sekä kehottaa heitä antamaan määräajassa kirjallisen vastineensa työtuomioistuimelle sille jäävän kappaleen lisäksi niin monena kappaleena kuin asiassa on kantajia.

Vastinekirjelmässä on ilmoitettava, vastustetaanko kantajan vaatimuksia osaksi tai kokonaan, huomautukset niiden seikkojen johdosta, joihin kantaja perustaa vaatimuksensa, ja jos perusteet osaksi tai kokonaan kiistetään, kiistämisen peruste sekä, mikäli mahdollista, kaikki todistajat. Vastinekirjelmään on liitettävä ne asiakirjat, joihin vastine nojautuu.

19 §

Vastinekirjelmän saavuttua työtuomioistuimelle tai sen antamiseen varatun määräajan

Ehdotus

17 §

Kanne on haastetta antamatta jätettävä tutkimatta, jos:

1) haastehakemusta ei ole kehotuksen mukaisesti korjattu, ja se on edelleen niin puutteellinen, ettei sitä voida ottaa oikeudenkäynnin perusteeksi; tai

2) työtuomioistuin ei ole toimivaltainen käsittelemään haastehakemuksessa tarkoitettua asiaa.

Kantaja voi saattaa asian tutkimista koskevan kysymyksen työtuomioistuimen ratkaistavaksi ilmoittamalla siitä kirjallisesti työtuomioistuimelle kahden viikon kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta, mistä on päätöksessä mainittava.

18 §

Jollei kannetta ole jätetty tutkimatta, työtuomioistuin antaa haasteen ja huolehtii sen tiedoksiantamisesta.

Haasteessa vastaajaa kehotetaan määräajassa toimittamaan työtuomioistuimelle kirjallinen vastaus, josta tulee ilmetä:

- 1) vastaajan kanta kantajan vaatimuksiin,
- 2) kiistämisen peruste, jos kanne kiistetään, ja
- 3) mahdollisuuksien mukaan asiassa kuultavat todistajat ja mitä todistajien avulla aiotaan näyttää toteen.

Vastaukseen on liitettävä ne asiakirjat, joihin vastaajan kanta perustuu.

Asian käsittelyn nopeuttamiseksi vastaajaa voidaan kehottaa kirjallisen vastauksen asemesta antamaan vastauksensa suullisen valmistelun istunnossa, jos voidaan olettaa, ettei suullisen vastauksen antamisesta aiheudu haittaa vastaajalle tai valmistelun asianmukaiselle toimittamiselle.

Haastehakemus ja haaste annetaan tiedoksi myös kuultavalle.

19 §

Sen jälkeen kun kirjallinen vastaus on toimitettu työtuomioistuimelle tai kun sen antamiselle

Voimassa oleva laki

kuluttua umpeen puheenjohtajan on ennen varsinaista oikeudenkäyntimenettelyä edelleen valmisteltava asiaa niin, että se voidaan työtuomioistuimessa tapahtuvassa asian pääkäsitelyssä käsitellä, mikäli mahdollista, yhtäjaksoisesti loppuun.

Esivalmistelussa on erityisesti pyrittävä saamaan selville, mitkä vaatimukset ja seikat ovat riittäviä ja mitkä riidattomia.

20 §

Sitten kun vastinekirjelmä on toimitettu kantajalle, jatkuu esivalmistelu suullisesti, jollei puheenjohtaja katso sen jatkamista osaksi tai kokonaan kirjallisesti tarkoituksenmukaisemmaksi taikka saata asiaa välittömästi pääkäsitelyyn.

Puheenjohtaja määrää suullisen esivalmistelun ajankohdan ja kutsuu tilaisuuteen asianosaiset ja, milloin kuultavaksi kutsuttavan osallistumiselle esivalmisteluun on asian selvittämisen kannalta merkitystä, myös hänet sopivaksi katsomallaan tavalla *sekä määrää esivalmistelussa tarpeelliset määräajat, joiden tulee olla riittävän pitkät.*

21 §

Esivalmistelussa asianosaisten ja kuultavaksi kutsuttujen on ilmoitettava ne seikat, joihin heidän esityksensä nojautuvat, lausuttava siitä, mitä vastapuoli on esittänyt, sekä esitettävä kaikki kirjalliset todisteensa ja ilmoitettava ne todistajat, joita aiotaan kuulustuttaa pääkäsitelyssä.

22 §

Se seikka, että asianosainen tai kuultavaksi kutsuttu ei anna tarpeellisia selvityksiä tai tietoja taikka laillista estettä ilmoittamatta jää kutsusta huolimatta saapumatta esivalmistelutilaisuuteen, ei estä esivalmistelun toimittamista ja loppuun saattamista.

Ehdotus

määrätty aika on kulunut umpeen, asia on valmisteltava niin, että asia voidaan käsitellä pääkäsitelyssä yhtäjaksoisesti loppuun.

Valmistelussa on erityisesti pyrittävä saamaan selville, mitkä vaatimukset ja seikat ovat riittäviä ja mitkä riidattomia sekä onko edellytyksiä sovinnon aikaansaamiselle.

20 §

Valmistelua jatketaan suullisesti istunnossa, jollei ole tarkoituksenmukaisempaa jatkaa sitä joko osaksi tai kokonaan kirjallisesti taikka siirtää asiaa välittömästi pääkäsitelyyn.

Työtuomioistuin määrää suullisen valmistelun istunnon ajankohdan ja kutsuu siihen asianosaiset ja kuultavat.

21 §

Valmistelussa asianosaisten on:

- 1) ilmoitettava vaatimuksensa ja niiden perusteet;
- 2) lausuttava siitä, mitä vastapuoli on esittänyt;
- 3) esitettävä kirjalliset todisteensa; ja
- 4) ilmoitettava ne todistajat, joita aiotaan kuulustuttaa pääkäsitelyssä, ja mitä todistajaa kuulustuttamalla aiotaan näyttää toteen.

22 §

Asianosaisten laiminlyönti antaa vastaus tai häneltä pyydetty kirjallinen lausuma ei estä suullisen valmistelun toimittamista tai asian saattamista pääkäsitelyssä käsiteltäväksi.

Jos kantaja jää laillista estettä ilmoittamatta saapumatta suullisen valmistelun istuntoon, asia jätetään sillensä. Jos vastaaja tai kuultavaksi kutsuttu laillista estettä ilmoittamatta jää pois suullisen valmistelun istunnosta, valmistelu voidaan siitä huolimatta toimittaa loppuun ja asia siirtää pääkäsitelyyn.

Voimassa oleva laki

23 §

Suullisen tai kirjallisen esivalmistelun jälkeen puheenjohtaja voi päätöksellään

1) määrätä, että asia jää sillensä, jos asianosaiset laillista estettä ilmoittamatta jäävät kutsusta huolimatta esivalmistelutilaisuuteen saapumatta tai jos asianosaiset sitä pyytävät tahi jos kantaja peruuttaa kanteensa;

2) jättää asian tutkimatta, milloin *ilmeisesti* puuttuu jokin *sellainen* oikeudenkäyntiedellytys, joka ei ole korjattavissa;

3) vahvistaa asiassa syntyneen sovinnon; sekä

4) ratkaista asian asianosaisen myöntämisen tai kanteesta luopumisen mukaisesti.

Samalla päätöksellä puheenjohtaja voi antaa lausuntonsa myös oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Sillä, jonka kanne on edellä 2 kohdassa mainituin tavoin jätetty tutkimatta, on valta saattaa asia työtuomioistuimen ratkaistavaksi, jolloin hänen on meneteltävä edellä 17 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla. *Tästä on päätöksessä annettava osoitus.*

24 §

Jos asian ratkaisu riippuu *jonkin* esikysymyksen selvittämisestä, esivalmistelu voidaan muulta osalta jättää lepäämään ja tuo kysymys saattaa erikseen työtuomioistuimen ratkaistavaksi.

Jos asianosaiset haluavat saada osasta riitaa erillisen tuomion ja puheenjohtaja katsoo sen olevan tarkoituksenmukaista, tuo riidan osa voidaan saattaa erikseen ratkaistavaksi työtuomioistuimessa.

25 §

Jos vastaaja tahtoo tehdä väitteen siitä, ettei asiaa voida laillisesti ottaa tutkittavaksi, on sellainen oikeudenkäyntiväite tehtävä vastinekirjelmässä. Jos väite tehdään myöhemmin, sitä ei oteta tutkittavaksi, ellei se koske seikkaa, joka on otettava huomioon, vaikkei väitettä tehtäisikään.

Ehdotus

23 §

Suullisessa valmistelussa voidaan

1) *jättää asia sillensä;*

2) *jättää kanne* tutkimatta, milloin puuttuu jokin oikeudenkäynnin edellytys, joka ei ole korjattavissa;

3) *vahvistaa sovinto;*

4) *ratkaista asia siltä osin kuin kanne on myönnetty tai kanteesta on luovuttu; ja*

5) *antaa asian käsittelyn päättyessä lausunto oikeudenkäyntikuluista.*

Asia voidaan ratkaista tuomiolla suullisessa valmistelussa myös silloin, kun asianosaiset ja kuultavaksi kutsutut sitä pyytävät eikä asian laatu tai muut seikat vaadi sen käsittelemistä pääkäsittelyssä.

Se, jonka kanne on valmistelussa jätetty tutkimatta, voi saattaa asian työtuomioistuimen ratkaistavaksi sillä tavoin kuin 17 §:n 2 momentissa säädetään.

24 §

Jos asian ratkaisu riippuu esikysymyksen selvittämisestä, *sitä varten voidaan määrätä pääkäsittely, vaikka asian valmistelu ei ole muilta osin vielä päättynyt.*

Jos asianosaiset haluavat saada osasta riitaa erillisen tuomion ja *työtuomioistuin* katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi, tuo riidan osa voidaan *valmistella ja* saattaa ratkaistavaksi erikseen *pääkäsittelyssä.*

25 §

Jos vastaaja tahtoo tehdä väitteen siitä, ettei asiaa voida laillisesti ottaa tutkittavaksi, sellainen oikeudenkäyntiväite on tehtävä *vastauksessa.* Jos väite tehdään myöhemmin, sitä ei oteta tutkittavaksi, ellei se koske seikkaa, joka on otettava huomioon, vaikkei väitettä tehtäisikään.

Voimassa oleva laki

26 §

Puheenjohtaja määrää pääkäsittelyn ajan ja paikan sekä kutsuu siihen asianosaiset ja asiassa kuultavat joko esivalmistelun yhteydessä tai erityisellä kirjallisella kutsulla.

Puheenjohtaja voi antaa niiden tehtävien suorittamisen, jotka on mainittu 18 ja 20 §:ssä sekä edellä 1 momentissa jollekulle työtuomioistuimen toimihenkilölle. Muiden puheenjohtajalle 16—24 §:n sekä 39 §:n mukaan kuuluvien tehtävien suorittamisen työtuomioistuin voi antaa sihteerilleen.

27 §

Asian pääkäsittely on suullinen. Työtuomioistuin voi kuitenkin sallia laskelman tai muun kirjallisen esityksen apuna käyttämisen.

29 §

Jos asianosaiset jäävät saapumatta pääkäsittelyyn, jää asia sillensä. (Ks. ehdotuksen 2 mom.)

Milloin asianosainen tai kuultavaksi kutsuttu jää kutsusta huolimatta saapumatta pääkäsittelyä varten määrättyyn istuntoon, mutta istunnossa todetaan, että siihen on laillinen este, on asian pääkäsittelyä varten asetettava uusi määräaika, josta poisjääneelle on annettava tieto. (Ks. ehdotuksen 1 mom.)

Jos kantaja ei tule määrättyä aikana työtuomioistuimeen kannaan ajamaan eikä ilmoituksesta tai muutoinkaan voida todeta, että siihen on ollut laillinen este, on asia jätettävä sillensä ja

Ehdotus

26 §

Kun valmistelu on päättynyt, asia siirretään pääkäsittelyssä ratkaistavaksi. Asia voidaan kuitenkin pääkäsittelyä toimittamatta siirtää neuvotteluistunnossa ratkaistavaksi, jos asianosaiset ja kuultaviksi kutsutut ilmoittavat, etteivät he tule esittämään asiassa selvitystä tai lausumia.

Asianosaisille on varattava tilaisuus lausua pääkäsittelyn ajankohdasta, jos se käy haitatta päinsä.

Asianosaisille ja kuultaviksi kutsutuille on ilmoitettava pääkäsittelyn ajankohdasta valmistelun istunnossa tai kirjallisella kutsulla.

27 §

Pääkäsittelyssä kantajan on esitettävä vaatimuksensa ja niiden perusteet. Vastaja on kiistäänsään kanteen esitettävä kiistämisen perusteet.

Pääkäsittely on suullinen. Asianosainen ei saa esittää asiaa kirjallisesti. Asianosainen saa kuitenkin lukea vaatimuksensa asiakirjasta ja käyttää kirjallista muistiinpanoa muistinsa tukemiseksi.

Asianosainen voi kantaansa perustellessaan ja lausueensa vastapuolen esittämistä perusteluista käyttää apunaan sitä oikeudenkäyntiaineistoa, joka on esitetty valmistelussa.

29 §

Jos asianosaisella tai kuultavaksi kutsutulla on ollut poissaoloonsa pääkäsittelystä laillinen este, asian käsittely on lykättävä. Poisjääneelle on annettava tieto uuden pääkäsittelyn ajankohdasta. (Ks. voimassa olevaa 2 mom.)

Jos molemmat asianosaiset muutoin jäävät saapumatta pääkäsittelyyn, asia jää sillensä. (Ks. voimassa olevaa 1 mom.)

Kantajan tai vastaajan jäätyä pois pääkäsittelystä ilman laillista estettä on vastapuolella oikeus saada asia ratkaistuksi tuomiolla. Jos asianosainen ei vaadi tuomiota, asia jätetään

Voimassa oleva laki

Ehdotus

kantaja voidaan velvoittaa korvaamaan vastapuolensa ja kuultavaksi kutsuttujen kulut asian johdosta.

sillensä. Kuultavaksi kutsutun esteetön poissaolo ei estä asian ratkaisemista.

Kun kantaja tulee saapuville, mutta vastaaja jää pois, eikä ilmoituksesta tai muutoinkaan voida todeta, että vastaajalla on ollut poisjäämiseensä laillinen este, saadaan asia vastaajan poissaolosta huolimatta ratkaista. Sillä, jota vastaan näin on annettu yksipuolinen tuomio, ei ole valtaa hakea takaisinsaantia.

31 §

Jos asianosainen tai kuultavaksi kutsuttu tahtoo pääkäsittelyssä esittää todisteen, jota ei ole esivalmistelussa ilmoitettu, on se mahdollisimman pian saatettava puheenjohtajan ja vastapuolen tietoon sekä samalla ilmoitettava, mitä todisteella halutaan näyttää, ja ne syyt, jotka ovat estäneet sen ilmoittamisen esivalmistelussa.

31 §

Jos asianosainen tai kuultavaksi kutsuttu tahtoo pääkäsittelyssä esittää todisteen, jota ei ole valmistelussa ilmoitettu, on se viivytyksettä ennen pääkäsittelyä saatettava työtuomioistuimen ja vastapuolen tietoon sekä samalla ilmoitettava, mitä todisteella halutaan näyttää toteen ja ne syyt, jotka ovat estäneet sen ilmoittamisen valmistelussa.

Pääkäsittelyssä asianosainen tai kuultava ei saa vedota sellaiseen seikkaan tai todisteeseen, johon ei ole vedottu valmistelussa tai jota ei ole I momentissa mainituin tavoin ilmoitettu pääkäsittelyssä esitettäväksi, ellei asianosainen tai kuultava saata todennäköiseksi, että hänen menettelynsä johtuu pätevästä syyistä.

32 §

Työtuomioistuimessa voidaan asianosaista tai kuultavaksi kutsuttua taikka sellaista henkilöä tahi sellaisen yhteisön edustajaa, jonka hyväksi tai jota vastaan annettava tuomio tulee voimaan, kuulla totuusvakuutuksen nojalla sekä kuulustella todistajia ja asiantuntijoita valallisesti.

32 §

Työtuomioistuimessa voidaan selvityksen saamiseksi kuulla asianosaista itseään taikka sellaista henkilöä tai sellaisen yhteisön edustajaa, jota asia koskee taikka jonka hyväksi tai vahingoksi tuomio tulee voimaan.

32 a §

Jos kanne perustuu sellaiseen työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimukseen, jossa asianosaisten ohella on muita sopimukseen osallisia tai joka sitoo asianosaisia muutoin kuin sopimukseen osallisina, työtuomioistuin voi asianosaisten pyynnöstä tai omasta aloitteestaan varata sopimukseen osalliselle, joka ei ole asiassa asianosainen, tilaisuuden esittää lausumansa. Samoin voidaan menetellä, jos asiassa olisi mahdollisesti sovellettava muuta kuin sitä työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimusta, johon kanne perustuu.

Voimassa oleva laki

33 §

Työtuomioistuimen asiantuntijaksi tai muutoin kuultavaksi kutsumalle henkilölle maksetaan palkkio valtion varoista, *mutta* asian päättyessä antaa työtuomioistuin lausunnon siitä, kenen se on korvattava vai jääkö se valtion vahingoksi.

34 §

Työtuomioistuimen tuomio on laadittava kirjallisesti. Tuomiossa on oltava lyhyt selostus itse riidasta, ratkaisun perustelut, asianomaiset lain tai työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimuksen kohdat ja lopputulos, johon tuomioistuin asiassa on joutunut.

Jollei tuomiota julisteta, se on katsottava annetuksi sen päiväyksen osoittamana aikana.

Ehdotus

33 §

Työtuomioistuimen asiantuntijaksi tai selvityksen saamiseksi kutsumalle henkilölle maksetaan palkkio valtion varoista. Asian päättyessä *työtuomioistuin antaa* lausunnon siitä, kenen se on korvattava vai jääkö se valtion vahingoksi.

33 a §

Asianosainen, joka häviää asian, voidaan velvoittaa korvaamaan vastapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi. Milloin asian epäselvyyden vuoksi asianosaisilla on ollut perusteltua aihetta oikeudenkäyntiin, voidaan määrätä, että he saavat pitää oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Kuultavaksi kutsuttu, joka tuomitaan hyvityssakkoon tai velvoitetaan suorittamaan korvaus tai muu rahamääräinen suoritus, voidaan velvoittaa korvaamaan vastapuolena olevan asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi. Asianosainen, jonka kuultavaan kohdistama mainitunlainen vaatimus hylätään, voidaan velvoittaa vastaavasti korvaamaan kuultavan oikeudenkäyntikulut.

34 §

Tuomiossa saadaan ottaa huomioon vain se oikeudenkäyntiaineisto, joka on esitetty tai esitely pääkäsittelyssä. Jos asia ratkaistaan ilman pääkäsittelyä, tuomiossa saadaan ottaa huomioon kaikki se, mitä haastehakemuksessa, vastauksessa ja asiassa muutoin on esitetty.

Tuomiossa tulee olla lyhyt selostus itse riidasta, ratkaisun perustelut, asianomaiset lain ja työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimuksen kohdat ja tuomiolauselma, joka osoittaa, mihin lopputulokseen asiassa on päädytty. Tuomiossa on mainittava asian ratkaisemiseen osallistuneiden jäsenten nimet ja ilmoitettava, onko tuomista äänestetty.

34 a §

Pääkäsittelyn jälkeen työtuomioistuin voi pitää erillisen neuvotteluistunnon, jossa päätetään asiassa annettavasta ratkaisusta. Neuvotteluitunto on pidettävä mahdollisimman pian pääkäsittelyn päättymisen jälkeen.

Voimassa oleva laki

38 §

Mikäli tässä laissa ei toisin määrätä, on työtuomioistuimeen ja siinä tapahtuvaan oikeudenkäyntiin nähden soveltuvien kohdina noudatettava, mitä kollegisesta tuomioistuimesta ja oikeudenkäynnistä yleisessä alioikeudessa on säädetty.

39 §

Tuomioistuimessa käsiteltävässä asiassa, jonka ratkaiseminen edellyttää erityistä työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimusolojen tuntemusta, voi tuomioistuin, milloin katsoo sen tarpeelliseksi tai asianosainen sitä vaatii, pyytää asiasta tältä osin lausunnon työtuomioistuimelta, *jollei lausunnon pyytämisestä tietyissä tapauksissa ole erityisesti toisin säädetty.*

Jos lausuntopyyntö koskee tietyn työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimuksen oikeata sisällystä tai soveltamista tahi sen yksittäisen määräyksen oikeata tulkintaa, on sopimukseen osallisille varattava tilaisuus tulla asiassa kuuluisiksi. Tässä tarkoituksessa puheenjohtaja lähettää sopimukseen osallisille lausuntopyynnön tiedoksi ja kehottaa niitä määrääjässä antamaan lausuntonsa sen johdosta. Jos osalliset tällöin ovat asiasta eri mieltä, toimitetaan asiassa puheenjohtajan harkinnan mukaan esivalmistelu ja pääkäsittely *siinä järjestyksessä kuin edellä on säädetty.*

41 §

Suullisessa esivalmistelussa tai pääkäsittelyssä olevasta asiasta on laadittava pöytäkirja, jossa mainitaan *läsnä olevat puheenjohtaja ja jäsenet, asianosaiset ja kuultavaksi kutsutut sekä edustajat ja avustajat.* Pöytäkirjaan on edelleen merkittävä asianosaisten ja kuultavaksi kutsuttujen vaatimukset, myöntämiset ja kanteesta luopumiset sekä väitteet, sikäli kuin ne eivät ilmene esitetystä kirjelmistä.

Suullisessa esivalmistelussa pöytäkirjaan on lisäksi merkittävä lyhyesti ne seikat, joihin asianosainen nojautuu, ja vastapuolen niistä antamat lausunnot, *puheenjohtajalle annetut tai esitetyt kirjelmät ja asiakirjat sekä ilmoitetut muut todisteet.* Jos asia on ratkaistu 23 §:n

Ehdotus

Jollei tuomiota julisteta, se on toimitettava asianosaisille viipymättä postin välityksellä. Tuomio katsotaan annetuksi sen päiväjaksen osoittamana aikana.

38 §

Mikäli tässä laissa ei muuta säädetä, noudatetaan asioiden käsittelyssä soveltuvin osin mitä oikeudenkäynnistä riita-asioissa säädetään.

39 §

Tuomioistuimessa käsiteltävässä asiassa, jonka ratkaiseminen edellyttää erityistä työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimusolojen tuntemusta, voi tuomioistuin, milloin katsoo sen tarpeelliseksi tai asianosainen sitä vaatii, pyytää asiasta tältä osin lausunnon työtuomioistuimelta.

Jos lausuntopyyntö koskee tietyn työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimuksen oikeata sisältöä tai soveltamista *taikka* sen yksittäisen määräyksen oikeata tulkintaa, on sopimukseen osallisille varattava tilaisuus tulla asiassa kuuluisiksi. Tässä tarkoituksessa *työtuomioistuin kehottaa osallisia* määrääjässä antamaan lausuntonsa. Jos osalliset tällöin ovat asiasta eri mieltä, toimitetaan asiassa *työtuomioistuimen harkinnan mukaan valmistelu* ja pääkäsittely.

41 §

Suullisesta valmistelusta ja pääkäsittelystä on laadittava pöytäkirja, *johon merkitään* asianosaisten ja kuultaviksi kutsuttujen vaatimukset, myöntämiset, *kiistämiset* ja väitteet, sikäli kuin ne eivät ilmene *asiakirjoista.* *Pöytäkirjaan merkitään myös suullisessa valmistelussa ja pääkäsittelyssä tehdyt päätökset. Päätös, jolla asia jätetään tutkimatta, on kuitenkin laadittava erilliseksi asiakirjaksi.*

Suullisessa valmistelussa pöytäkirjaan on lisäksi merkittävä lyhyesti ne seikat, joihin *asianosaiset perustavat vaatimuksensa*, vastapuolen niistä antamat lausunnot ja ilmoitetut todisteet.

Voimassa oleva laki

mukaisesti jo esivalmistelussa, on pöytäkirjaan merkittävä puheenjohtajan sitä tarkoittava ratkaisu sekä 23 §:n 3 momentin mukaisessa tapauksessa myös asianmukainen osoitus.

Pääkäsitelyssä pöytäkirjaan on lisäksi merkittävä lyhyt selostus itse käsittelystä, todistajat ja asiantuntijat, työtuomioistuimen ratkaisut ja päätökset, joita ei erikseen kirjoiteta, sekä äänestys ja siinä ilmenneet eri mielipiteet. Jos todistajan tai asiantuntijan jonkin lausuman tai lausunnon sanamuoto on erityisen tärkeä taikka jos muuten on erityistä syytä, työtuomioistuin voi päättää, että pöytäkirjaan on lisäksi merkittävä todistajan tai asiantuntijan kertomus osaksi tai kokonaan.

Pöytäkirjaan merkitään edellä oleva lisäksi, mitä työtuomioistuin pitää tarpeellisena.

42 §

Jokaisen työtuomioistuimessa vireille pannun asian asiakirjoista tehdään erityinen asiakirjavihko.

43 §

Tämän lain mukaan työtuomioistuimelle toimitettavat asiakirjat voidaan lähettää postitse tai lähetin välityksellä soveltuvin osin noudattaen, mitä asiakirjain lähettämisestä 26 päivänä helmikuuta 1954 annetussa laissa (75/54) on säädetty.

44 §

Tiedoksiannossa ja tiedoksisäämisessä on soveltuvin osin noudatettava, mitä tiedoksiannosta 15 päivänä huhtikuuta 1966 annetussa laissa (232/66) on erityistiedoksiannon osalta säädetty.

Ehdotus

Pääkäsitelyssä on todistajan, asiantuntijan sekä todistelutarkoituksessa kuullun asianosaisen tai muun henkilön kuulustelu äänitettävä.

Neuvottelustunnosta on laadittava pöytäkirja työtuomioistuimen tarpeelliseksi katsomista seikoista.

42 §

Kunkin asian asiakirjoista tehdään erillinen asiakirjavihko.

43 §

Työtuomioistuimelle toimitettavat asiakirjat voidaan lähettää postitse tai lähetin välityksellä noudattaen soveltuvin osin eräiden asiakirjain lähettämisestä tuomioistuimille annetun lain (248/65) säännöksiä.

44 §

Tiedoksiannossa noudatetaan soveltuvin osin, mitä oikeudenkäymiskaaren 11 luvussa säädetään.

Kutsu tai muu tiedoksianto voidaan toimittaa muullakin tavoin, jos asianosainen sen hyväksyy.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

2.

Laki**asiakirjain lähettamisestä annetun lain 5 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan asiakirjain lähettamisestä 26 päivänä helmikuuta 1954 annetun lain (74/54) 5 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 10 päivänä maaliskuuta 1989 annetussa laissa (243/89), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

5 §

Mitä tässä laissa säädetään valtion hallintoviranomaisesta, sovelletaan myös tasavallan hallitukseen, korkeimpaan hallinto-oikeuteen, lääninoikeuteen, liikevaihtovero-oikeuteen ja vakuutus-oikeuteen sekä, haettaessa muutosta vakuutus-oikeuden päätökseen, korkeimpaan oikeuteen, samoin kuin valtionalouden tarkastusviraston tarkastusneuvostoon, *työtuomioistuimeen, maistraattiin* ja kunnallisiin hallintoviranomaisiin.

Ehdotus

5 §

Mitä tässä laissa säädetään valtion hallintoviranomaisesta, sovelletaan myös tasavallan hallitukseen, korkeimpaan hallinto-oikeuteen, lääninoikeuteen, liikevaihtovero-oikeuteen ja vakuutus-oikeuteen sekä, haettaessa muutosta vakuutus-oikeuden päätökseen, korkeimpaan oikeuteen, samoin kuin valtionalouden tarkastusviraston tarkastusneuvostoon, ja kunnallisiin hallintoviranomaisiin.

 Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 199 .
